

Liber Primus

De Somno et Vigilia

Cum passiones sunt animatae
fante est facta cum concitate.

Omnis sensibile vegetabile habet
potentiam et omnis intellectuale

Conatur quod sensibile separabile
est a vegetativo

Gustus et sensus alimentorum
et similiter tactus

Omnis potencia agens in de-
terminatio cum lassitia et ope-

sentire. Cum autem passiones sint omnia facile est ex predictis faire cum concitate. ex qua videlicet anima et ex quo corpore genita sicut iste passiones in aliis enim libens quos fecimus ^{sompnus in repa-}
^{torum et ipsius in}
^{notare et quod}
^{dicuntur vites vel potentia anime et in illis libris determinamus est de mutuaria potentia anime. et ostensum est quod hec potentia anime inter ea que habent corpora animata separatur ab aliis potentiis que sunt sensus et intellectus et secundum esse sed in subiectu ei tam nonnulla Aliacum potentiarum secundum sicut separatur ab ipso. **Omnis enim sensibile vegetabile habet** ^{indigent plantae sompno} potentiam: et similiter omnis intellectuale in his que habent corpora mortalia. **Ego dicitis** igitur manifestum est quod animata non percipit nisi motu augmento et diminutionis per vegetabilem potentiam et non habent sensus quo determinant vigilia et sompnum. non habent vigiliam neque sompnum. plantas igitur non nisi neque sompnum neque vigiliam. plantae enim non habent sensibilem particularis aie sine dominio. quod si separabile fuisse quod non. qstat enim quod sensibile separabile est a vegetativo secundum possibiliterum et quod aliud genus potencie est et etiam cum secundum esse diffinatur separabile sit sed non secundum sicutum quia subiecto omnis sensibile vegetabile est sed non coniunctum. **Cum igitur in plantis sit prius sensibilis** prius secundum sicutum. plantae ideo non conuenient dominio et vigilare. **Dubitabat** autem fortassis de hoc aliquis si enim gustus est sensus alimentorum et similiter tactus alimento autem dei contingit secundum vegetabilem particularis anima. Videbatur fortassis aliqui enim quod plantis non sensus tactus et gustus et hoc quidem dixit isaac istilicet plus in suo libro de elementis distinguens duplex gustum. dixit enim hos duos sensus esse quibusdam naturalem solum: et quibusdam naturalem et animaliter. naturalem autem dicit hoc non nisi et non habente potentias apprehensionis sensibiles speciem. animaliter autem qui capiunt alimenta secundum substantiam et usque hanc potentias apprehensionis sensibiles speciem alimenta. plantas igitur videbantur missae per hanc rationem ita duo sensus post sequentes essent sompnius et vigilia. **Amplius autem** cum omnibus potentia agens in determinatio ita lassitatem in operi ut dicatur inferius et ideo dicit quod reparante que est sompnum et cum aliis et augere aut generare sint huius operi potentiarum. videbatur quod particularis secundum fuit immutabilis operi migrante quiete que est sompnum. et ita non solo animalibus secundum sensibilem particularis: sed etiam vegetabilibus iacent sompnius. et hoc quidem iam concessum est a}

plumbibus. **E**t adiungunt rationem hinc que dicitur sunt et multa signa. **Ratio autem** quod pro inducatis adiungit est quod sicut nos in sensibus declamamus sompnus est proprius repetitionem spiritus in qualitate et quantitate corporis animalium. et ideo etiam sompnus distinctus dicitur quod sompnus est reuelatio ad intentionem spiritum. In plantis autem est huius modi expansionis spiritus et caloris in exteriora corporis plantarum. **Cum igitur ex hoc et in qualitate et in quantitate dependatur et in** digesto plantae sompno in quo huiusmodi spiritus repantur. signum autem huius est dicitur quod noctibus flores plantarum claudi videantur et quod primi et in die aperti et extendi. hoc autem est proprius quod corpora sicut minora dormientia: et sunt maiora vigilantia. hec ergo videantur sompno et vigilia participare fieri autem in hac opinione multi antiquorum et ideo iste et plures alii minor probabilitas habentes menentur in libris coram. **H**ec dico falsum est quod dicit sensibilius enim particularis in gustu et tactu non diffinatur ab eo quod est sensibiles species apprehendit sine materia quod est sensus quoniam ostendimus in libro de anima. et ideo nulli sunt sensus qui ibi non sint aiales. **Naturam enim secundum** huiusmodi non est principia aliorum sensuum sed alia quaedam est ex qua emanat sensus et id est sensus naturae non inveniuntur sed neque aies sed tantum eius que est sensuaria: et eius que est intellectua et ideo mendacium est quod isaac dicit. **D**icit autem dicimus lassitatem potentiam quae agit in tempore determinato. soluit autem hoc plus plures et precipue a ieronimo qui dicit hoc intelligi de potentia et virtutibus in aliis motus virtutis quo mouet organum non est naturae motus organum hinc enim ex ipsis necessario motus inducitur lassitudine et languor si vegetabilibus sicut est in ambulatione et motu oculorum et omnium aliorum sensuum. talis enim motus non est mutuus et integrus sicut nos ostendimus in libro physico et precipue in libro alto ut de physico auditu et in libro de instrumento quod ab his mouetur naturaliter ad membra sicut ad suum locum et ad suam speciem et per quantitatem eius fit augmentum et per superfluum quo et ideo tales motus non inducunt lassitudinem membrorum sed perfectionem propter quod si illis non causatur sompnum neque vigilia. et quod dicunt de instrumento quod est sonus. dicendum quod in aliis corporibus datus sunt sonus paucus et humor plurimus et tenax. et ideo non facilis est excusus et recursus caloris et spiritus. sed per totam hyemem recurrat et p

